

društvene in druge vesti

GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI PREOBRAZBE SLOVENSKEGA PODEŽELJA

Geografsko društvo Slovenije je ob svoji 60-letnici pripravilo 19. novembra 1982 posvetovanje o geografskih značilnostih preobrazbe slovenskega podeželja. Da se bolj ali manj ukvarja s to problematiko večina slovenskih geografov, je pokazalo veliko število referentov, ki jih je bilo 28. Aktualnost že tradicionalne problematike geografskega proučevanja pa se kaže v velikem številu udeležencev, ki so vztrajali do konca popoldanskega dela posvetovanja.

V predgovoru Zbornika referatov, ki ga je Geografsko društvo izdalo pred posvetovanjem, je rečeno: "Posvetovanje pomeni izziv sami stroki, je možnost za njen razvojni korak, za predstavitev rezultatov različnih pogledov, po drugi strani pa gre za prispevek stroke v okviru širšega vprašanja o vlogi, sestavi in prihodnosti podeželja ...". Vprašanje je, ali je bil namen posvetovanja dosežen.

Vsebinsko dokaj pestri referati in obsežna, kritična ter strokovna diskusija so del pričakovanj izpolnili. Ob vsej dosedanji skepsi glede obsega proučevanja podeželja se je pokazalo, da se s to problematiko ukvarja precejšnje število geografov. Odnosi med podeželjem in mestom se namreč tako močno prepletajo in prostorsko prekrivajo, da je skoraj nemogoče potegniti ostrejšo mejo med proučevanjem podeželja in mesta ali mestne pokrajine. Je pa malo študij, ki bi jim bil prvenstveni cilj proučevanje podeželja z vsemi njegovimi sestavinami. Zato je upravičena trditev o nazadovanju proučevanja podeželja in zato se je vsaj v prvem delu diskusija za dlje časa ustavila pri razmejitvi podeželja in urbanega prostora, o njihovih medsebojnih odnosih in prepletanjih ter o samem predmetu proučevanja podeželja.

V prvem delu, ki je bil namenjen metodološkemu vprašanju proučevanja podeželja, so poročali o dosedanjih proučevanjih podeželja S. Ilešič, o opredelitvi podeželske pokrajine I. Vrišer, o teoretičnih izhodiščih pri proučevanju podeželske pokrajine M. Klemenčič, o metodah opredelitve podeželja A. Jakoš ter o spreminjanju družbenih odnosov na vasi T. Štefe.

Drugi del je bil namenjen problematiki kmetijskega gospodarjenja. O izrabi zemlje za proizvodnjo hrane je poročal V. Klemenčič, o pomeni naložb v kmetijstvu C. Malovrh, o problemih zemljiške strukture za posodabljanje kmetijstva D. Kladnik, o hribovskem kmetijstvu D. Meze in I. Gams, o družbenih kmetijskih obratih I. Piry ter o ozelenjevanju in ogozdovanju T. Zakotnik.

Tretji del je bil namenjen naselbinski in prebivalstveni problematiki, poročali pa

so L. Gosar o razvoju poselitve Slovenije, Vera Kokole o pomenu razvoja mest za podeželje, M. Pak o razvoju podeželja ob zahodni meji, M. Orožen o poskusu oblikovanja modela poselitve v izvenmestnih območjih, P. Mihevc o vlogi interdisciplinarnega planiranja naselij, A. Rus o vrednotenju ruralnih naselij s pomočjo socialnogeografskih kazalcev ter M. Ravbar o podeželskih naseljih v jugovzhodni Sloveniji. Referenti so v svojih prispevkih uporabili nekatere eksaktne metode - to velja za tiste geografe, ki so zaposleni v urbanizmu. To je vsekakor kvaliteten prispevek pri proučevanju podeželja, vprašanje pa je, do kakšne mere je to tudi geografski pristop.

Četrta skupina referatov je poročala o posameznih elementih preobrazbe podeželja. Poročali so o večfunkcionalnem pomenu našega podeželja M. Jeršič, o preobrazbi vinogradniške pokrajine B. Belec, o problematiki male industrije na podeželju L. Peterle, o počitniških bivališčih A. Gosar, o živilskih trgih T. Ferjan, o kmečkem turizmu M. Krišelj in o uporabnosti aeroposnetkov pri proučevanju podeželja.

Zbornik z večinoma zelo zanimivimi ter vsebinsko in problemsko svežimi referati je bil tiskan v skromni nakladi, zato ga ni več veliko na voljo. To je pravzaprav škoda, saj bi ga lahko vsak geograf pri svojem delu s pridom uporabljal, še zlasti šolski geografi pri pouku domače regije, Slovenije in splošne geografije.

Mirko Pak